

## Optimista magyarok.

Szinte hihetetlen: az optimizmus erőteljesen kezd visszatérni a reményvesztett napi kenyérgondokkal küzdő, nyomorgó és kucorgó magyarokba. Annyi okunk volt, hogy éppen olyan sötétnek és vigasztalannak lássuk sorsunkat, mint amilyen és ha a jövőt próbáltuk kirajzolni itt is sötét színek toltak elé. Most mégis az az érzésünk, mintha felszakadnának a komor ég ólmos felhői és az ég alján kibukkannának a kelő nap sugarai.

Mi hozta a nagy változást? Az, hogy — amit oly régen sürgettünk és vágyakozva kívántunk — végre észbekaptak a világ hatalmasai és komoly elhatározással lezárták azt az utat, amely eddig a pusztulás szörnyűsége felé vitte az egész világot és elindultak azon az uton, amely a szebb és jobb élet felé vezet. A fásult, eltompult emberiség nem várt semmit ettől a legutóbbi nagy tanácskozástól sem, éppen azért meglepte az elért eredmény. Ha nem végződött is 100%-os eredménnyel a lausannei tanácskozás, mégis nagy dolog ez is. Jelentős lépést tettek a világ sorsának megjavítása felé. Ha a politikai kérdéseket el is odázták, az a tény, hogy a jóvátétel fogalmát kitörölték a háboru utáni idők gyűlölt fogalmai közül és a németeknek háromévi teljes nyugalom után a korábban előírt hatalmas összegnek bizonyos százalékat kell fizetniük, felszabadulást jelent a lídercnyomás alól, amelynek súlya alatt az egész világ gazdaság nyögött és csuszott le azon a veszedelmes lejtőn, amelyen alig látszott a megállás lehetősége és amelynek végén a mindent elnyelő

örvény fenyegette az egész gazdasági rendet és polgári társadalmat.

A magyarság az egész emberiséggel együtt megkönnyebbülten sóhajt fel és lelken a sok csüggedés és keserűség után erőt vesz a jobb jövő reményébe vetett hit, mert jól tudja, — előbb tudta, mint a nagyhatalmak felismerték és most maguk is bevallották, — hogy a nagy jóvátételi és egyéb háborus terhek döntötték romlásba a világ-gazdaságot. Ha most meggyógyítják az alapvető bajt, remélhető a javulás mindenféle téren.

A magyarság e nagy események után teljes joggal elvárja, hogy az ősszel összeülő értekezleten a keleti jóvátételeket is töröljék, amelynek terhe bennünket is nyom. A mostani példa után lehetetlen, hogy ez elmaradjon. De az első nagy lépést követnie kell a másodiknak is és most az eddiginél több joggal remélhetjük a szétilált politikai és gazdasági egységek helyre állítását, vagyis a lehetetlenül rossz és ostoba békeszerződések megváltoztatását, az elkövetett szörnyű igaztalanságok reparálását.

A reménykedő magyarság örömmel látja, hogy az aléltágából feltápáskodó világ készülődik a gazdasági fellendülésre és ettől reméli ő is sorsának jobbrafordulását. Ebből a szémszögből nézve az eseményeket megnyugvással látja a magyar kormány különböző intézkedéseit, köztük a legutóbb megjelent rendeletét a gazdák négy hónapos kiméleti idejéről. Azt hiszik, hogy mire ez a kiméleti idő lejár, addigra már valamelyest megjavul a világhelyzet és így a magyar gazdasági élet is.

A megjavulásig hátralévő időt,

— reméljük nem hosszú időt — zökkenők és megrázkódtatások nélkül kell átelnünk. Hisszük is, hogy könnyebb lesz átelnünk a növekedő reménykedés mellett. A kormány is igyekszik gondoskodni arról, hogy a nagy munkanélküliséget és inséget enyhítse. Már most dolgozik a téli inségmunkák megszervezésén. E téren példaadó a főváros törvényhatóságának az a nagyjelentőségű elhatározása, amellyel 10 millió pengő értékű inségmunkát indít el, olyan munkát, amelynek az összeg oroszlan-részét munkabérre, tehát sok kenyérhez juttatására és nem anyagra fizeti ki.

Ezek mellett és a még folyamatban lévő, vagy tervezett egyéb intézkedések mellett igen jelentős a magyar gazdasági helyzet javítása terén a külföldi kölcsönök törlesztésének ügye. Most már hozzányult a kormány ahhoz az általa halogatott, de a politikai élet által régóta sürgetett egyoldalú intézkedéshez, amely szerint a népszövetségi kölcsön devizában való törlesztését is beszüntette a kényszer ha-

tása alatt és erőteljesen szorgalmazza a külföldi hitelezőknél a megegyezést a törlesztési terhek csökkentése terén. Érdekes, hogy a népszövetségi kölcsön ellenőrei zár alá akarták véteni a kölcsön biztosítására lekötött állami jövedelmeket, ami ellen a kormány erőteljesen tiltakozott azzal, hogy ez az állami életet megbénítaná, mert lehetetlen nélkülözni az összes bevételek harminc százalékát kitevő jövedelmet. A Népszövetség pénzügyi bizottsága erről szóló jelentésében elismeri, hogy a magyar kormány kényszerhelyzetben cselekedett és az állami adminisztráció összeomlásának veszélye nélkül nem lehetne elvonni a kérdéses összeget. Kifejezte azt a reményét is, hogy a termés és a gabonaértékesítés után az ország teljesítőképessége is javulni fog. Mi is szeretnénk ezt hinni. Tessék a körülményekhez képest mérsékelni a terheket és tessék megadni számunkra az élet és a felemelkedés lehetőségeit és meg fogják látni, milyen szívesen teszünk eleget kötelezettségeinknek.

## Bell Miklós-féle „Gazdasági Reform Párt” Országos Pártszervezetének

# zászlóbontása!

MAGYAROK!

TESTVÉREK!

A nemzet gazdasági téren sirja szélen áll és amennyiben nem leszünk hajlandók a mai bankokratikus nemzetpusztító rendszert annak ellenrendszerével felcserélni, rövid időn belül Édes Hazánk rabszolgakolóniává válik.

Az idő Nagy Széchenyit igazolta, bekövetkezett az, amit a legnagyobb magyar lángelme száz évvel ezelőtt jósolt. Mi tehát a jelen sorsdöntő órákban a kötelességünk? Azt cselekedni, amit a legnagyobb magyar száz évvel ezelőtt meg-

határozott. Gondoskodni arról, hogy a nemzet gazdasági téren erős legyen, mert minden nemzet csak addig életképes, míg a vagyonosodás felé halad.

Félre tehát minden pártpolitikával és testvérharccal, mert ez a szerencsétlen politikai harc lehetővé tette, hogy az internacionális bankokrácia észrevétlenül tönkreteljesen nemzetünket.

Hazafias kötelessége minden magyar-nak, ebben a honmentő harcban résztvenni, hogy a legrövidebb időn belül al-

## „A MUNKA” TÁRCÁJA

### Kuruc-ivadék.

Írta: Igmándy Géza.

Idősb Deér Elek tekintetes ur elolvasta a fia érettségi bizonyítványát és amikor kigyöngyörködte magát, odaforult az előtte álldogáló ifjabb Deér Elekhez. Kemény, napbarnított arcán megnyihültek a vonások és a szemüvege felett most éppen olyan gondossággal vizsgálta a gyermekét, mint előbb a főtisztelendő tanár urnak az írását. Mély bugó hangon megszólalt, mert a kisebbik Deér szemrebbenés nélkül állta a fűrkésző tekintetet.

— Hát ennyire volnánk, fiam... Most még azt mondd meg, mit akarsz kezdeni ezzel az írással?

A gyerek egy pillanatra megrebbent. Mert nagy dolog volt ez a jószágos leereszkedés. Hirtelenjében nem tudta, mivel magyarázza, mert Deér Elek tekintetes szolgabíró ur szájából nyájias szót legalább tizenöt éve nem hallott földi halandó. Már az emléke is elmosódott a hajdu és tintás körmű irtókok fejében azoknak a szép napoknak, amikor „a szép nagy marhatestű ember” vidám kacagását visszhangozták a bolthajtásos sárga falak. Mióta kikísérte a feleségét a temetőbe, azóta olyan lett, mint a dörmögő medve és még a kis Elek gügyögése is fájdalmas ébresztett a lelkében. Amikor barátai, élükön a cérnahangu kövér Állipán urral vigasztalogni próbálták, megrázta a deresedő bus fejét

és feldübörgött melléből a megmáshatatlan vélekedés.

— Ne fáradjatok... nemcsak Ilonátam tettem el, — magamat is...

Jóformán azt se tudta, milyen a gyerek? Bent nevelkedett a városban a barátoknál és csak a vakációban látta egy-két napig, aztán elküldte a hugához.

— Ott három vele egykötési gyerek van még... Mit csinálna velem, a busuló vén számmal?...

Megelégedett azzal, hogy akárhányszor találkozott az igazgatójával, mindig azt mondta, nincs baj a fiuval, jól tanul, nagyon tisztességtudó és szófogadó.

— Hanem kedves barátom vigyázz rá, mert ha előnti a méreg, nekimegy az eleven ördögnek is. Csak akkor látszik, hogy milyen erő szorult bele...

Erre viszont az öregebbik Elek csak kihúzta magát és felszegte a fejét.

— Hát az én fajom volna, papom! — és úgy megszorította vékony kezét, hogy titokban órákig fújta összeragadt ujjait.

A szófogadó tisztességtudó Elek tárgyilag szemmel bámulta az apiát és bizony olyanféle érzés hullámozott végig rajta, hogy meg kellene csókolni ennek a hatalmas embernek a kezét. De a következő pillanatban öszlönösen mást határozott. Eszébe jutott, mit mondott neki egyszer az apja: Férfiember csak az édesanyja kezét csókolja meg, de azt aztán sohasem tudja elég sokszor...

— Édesapám — kezdte határozottan és erősen a szemébe nézett — ne-

kem nem lesz elég a mi birtokunk. Kenyér után kell néznem.

Az öregebbik Elek nem szakította félbe. Élvezte — életében először — a fiát és valami szemrehányás felét is érezte, hogy annyi ideig nem törődött vele.

— Pedig mintha magamat látnám patvarista koromban — gondolta és megpördölte vastag lelógó bajuszát.

— Sokat gondolkoztam, mi legyen? Végre arra a megállapodásra jutottam, hogy katona leszek.

Később sokszor eszébe jutott az a jelenet ami ezután következett, de nehezen tudta megérteni. Mert amikor kiejtette az utolsó szavakat, az öreg felugrott és úgy magához szorította, hogy elállt a lélegzete is. Azt természetesen nem láthatta, hogy közben az ebédő falán függő széles keretes képeket nézte és úgy ugrált a szeme egyik buzogányos ősről a másira, mint a cinké ágről-ágra. Mikor pedig eleresztette, megcsókolt a homlokát.

— Segítsen az Isten fiam! — dörmögte és kinézett az ablakon a távoli hegyekre. Jó idő múlva dobálta hátra a szót a csodálkozó gyermeknek. Most már van rendes magyar honvédség... Öregapád, az a szakálás rideg ember is Görgey alatt szolgált... Azok a vén sasok meg a nagyságos fejedelem lovasai voltak... Meg Thökölyé... A felszemű Elek ur Hadik generállal megsarcolta Berlin városát... Ha verekedni lehetett, mindig az első sorba furakodtak... Megsokalta a bécsi király is, elvette a földjüket... Azért kell most neked kenyér

után nézned... De honvéd leszel... Segítsen az Isten fiam...

Igy lett ludovikás a legkisebb Deér gyerek. Az öreg most már gyakrabban érdeklődött és megint előntötte a büszkeség, mert mást nem hallott, mint dicséretet. Olyan annak a gyereknek az esze, mint a borotva, akkora ereje van, mint más háromnak, úgy üli meg a lovat, hogy levakanni se lehet róla s úgy boldognak utána a fehérnépek, hogy még a nyugalmazott generálisok is sárga irigységbe esnek, ha látják az utcán.

Csak természetes, hogy rangelsőként került ki a csapathoz. Ott is folytatta a hódítás. Rövidesen az ezrede szemefénye lett és az öreg Elek tekintetes ur egyre gyakoribb vendég lett a városban. Ha leültek a terített asztal mellé és úgy éifeltájt a szemükkel intettek a cigánynak, megmerevedett az élet a kávéházban. Mindenki fülelt, mert olyan csendesen és akkora gavallériával senki sem tudott mulatni, mint az élettél ismét megbékélt Elek és a fia. Egy ilyen mulatozással alatt néhány ügyvéd, orvos és bíró arról kezdett vitatkozni, hogy a katonák csak a hadvezetéshez értenek — már aki ért — de máshoz aztán nem. A kisebbik Elek, a nyalka huszárhadnagy felhőrkent.

— Fogadok valamennyitekkel, hogy négy év alatt megszerzem mind a két jogi doktorátust és közben még rendszeren szolgálok is a katonaságban. Ötven üveg pezsgőben állapodtak meg és biztosság okából az öreg tekintetes ur papirosra is vetette a kontraktust, szépen

kormányos uton kimenthessük a nemzetet a mai szégyenteljes rabszolgaságból. Amint ezt a célt elértük, ismét politizálhat mindenki a maga fellegéért.

A legnagyobb bűn volna, ha nemzetünk pénzügyi és gazdasági tudatlanság és tehetetlenség miatt elpusztulna. Örökös vétek volna egy meghalt aranyfedeztetű pénzrendszer, azaz pénzügyi miatt tovább tétlenül nézni a nemzet végső pusztulását akkor, amikor a magyar ingatlan nekünk nagyobb és biztosabb pénzfedezetet nyújt, mint az ide-oda vándorló arany.

Legyen vége a mai rabszolgatartó bankokratikus rendszernek, jöjjön a Bell féle ingatlanfedeztetű rendszer, mert ez megfelel a fejlődő törvénynek és Széchenyi irányelveinek.

### Ez a rendszer biztosítja:

1) az államvezetőségnek a pénzhatalmat és a gazdasági élet irányítását,

2) egy csapásra kimentti a nemzetet a bankokratikus rabszolgaságból, mert annyi 2%-os forgótőkét szolgáltat, hogy a fennálló usztoratózókat az egész vonalon ki lehet fizetni,

3) meghozza a nemzetnek a gazdasági szabadságát és lehetővé teszi a nemzetpusztító bankokratikus rendszer megszűnését az összes kartekekkel együtt.

4) lehetővé teszi, hogy a gazdasági életünk pontos statisztikai adatok szerint irányítható lesz.

5) módot nyújt, hogy igazságos áruár, fizetés és munkabérszabályozást végre lehet hajtani olyképen, hogy a termelés és fogyasztás összhangzásba kerüljön és végre valahára minden magyar a XX-ik században illő jóléthez jusson.

6) hogy annyi forgótőke álljon a nemzet rendelkezésére, amennyit az alkotó szellem és munka követel.

7) hogy az összes magyar üzemeket a legmodernebb technikai vívmányok szerint lehesse berendezni, hogy az egész világgal szemben versenyképesek legyünk.

8) hogy annyit alkothassunk, amennyit a helyzet követel, hogy mindenkor elegendő munkaalkalom legyen és többé a mai szégyenteljes állapot be ne következhesen.

9) hogy minden dolgozó rövid időn belül olyan vagyoni helyzetbe kerüljön, ami a polgári jogokat maga után vonja, hogy ilyképen a természetes fejlődés az egész vonalon meglegyen.

10) hogy a nemzet a hadikölcsönkötvényeknek és állami értékpapiroknak az értékét egy csapásra 100%-ig erejéig visszanyerje.

11) hogy a nemzetnek kulturális téren mindenkor annyi forgótőke álljon rendelkezésére, amennyit a legfantasztikusabb alkotások követelnek, hogy ilyképen mint első megmutathassa az egész világnak, hogy hogyan lehet gazdasági szabadságot, magas kulturát és vele az általános jólétet előteremteni.

12) ez a rendszer elüzi örök időkre a turáni átkot és meghozza a legideálisabb egyetértést és vele Intéger Magyarországot.

Előre Magyarok, csak a gazdasági szent szabadság mentheti meg a nemzetet és biztosíthatja további létét!

Alakítsátok meg minden községben a helyi pártcsoportot és forduljatok utasításért a párt országos központjához, mely ideiglenesen Salgótarjánban székel. Telefon száma: Salgótarján 119.

Szeretettel várunk táborunkba, hogy mielőbb bekövetkezzék az új honfoglalásunk, amely meghozza gazdasági szabadságunkat.

Hazafias üdvözléssel:

a „Gazdasági Reform Párt” alapítói.

## A hadirokkant-jelvények ünnepélyes kiosztása Salgótarján Fő-terén.

### Hatóságok, hivatalok, testületek és a társadalom nyilvános tisztelgése hőseink előtt.

A Kormányzó Öfömméltósága által alapított és adományozott hadirokkant jelvények kiosztását 1932. július hó 24-én vasárnap d. e. 11 órakor a Fő-terén Isten szabad ege alatt ünnepelte a hivatalos város és Salgótarján társadalma. Az ünnepség napján zászlódíszben uszott a város. Nemesek a középületek ormain, hanem magánházakon is a háromszínű szent magyar trikolorát lengtette a szellő. Az ünnepélyes és minden felekezet templomában tartott istentiszteletek végeztével százak gyülekeztek a rendőrség és a rendőrség által a nagy közönség részére kijelölt helyeken. A hatóságok, hivatalok, egyesületek küldöttsége és képviselői a honvédszobor és a szónoki emelvény körül csoportosultak. Eljenzés és tisztelet kísért a katonás rendben felvonuló hadirokkantokat és frontarcokat. Csak ezen a tiszteletet gerjesztő menetben látszott: abban a nagy nagy világágásban mennyire együtt volt, együtt szenvedett tisztviselő, hivatalnok, kereskedő, iparos munkás. Minden rendű és rangú embernek megvoltak ebben az itt-ott szívet és lelket busító, de felemelő érzést kiváltó, menetben, a maga hő képviselői. Isten tudja miért, de akkor is megdobbant a szívünk, amikor dalias zászlóaljunk, felegyelmezett vármőrségünk, napbarnított csendőreink, fényes szennű levettünk, piros arcu cserkészaink díszszakaszai sorakoztak fel. Olyan szép is az ünnepnapok komolysága, fensége! A minden szépre és jóra kapható bányatársulati zenekara „Hiszekegy”-gyel nyitotta meg a megható, bensőszerű ünnepséget. Majd Horváth László, helyettes polgármester, a világháborúban maga is résztvevő vitéz harcos, a szíve legmélyéről beszélve, a hadirok-

(A napokban jelent meg a Bell Miklós-féle gazdasági mozgalom pártja alakulásáról szóló fenti hirdetmény. Egy kiváló magyar közgazdász nemzeti méltóságát és kitartó és nagy áldozatokat kívánó munkáját, melyet Bell Miklós és növekvő táborra fejt ki évek óta. Sok gáncs, leki-csinyoló kritika, komolytalan megjegyzés kíséri a mozgalmat, melynek lehetnek hibái, vagy nálunk kivétel nélkül elgondolászai, de alapjában véve egy kiváló agynak és gazdag tapasztalatoknak, tanulmányoknak értékes produktuma ez, melynek hasznosítható részét a magyar közgazdasági válság orvoslására fel kell használni, nehogy egyszer megbánni legyen kénytelen a hivatalos Magyarország, hogy ezen reform törekvéseit teljesen anullálta. Szerk.)

sek sebesültjeinek könnyei, akik ma az élet nyomorultjai, — a hadirokkantak.

Ezeknek megtisztelése és megbecsülése céljából gyűltünk egybe és azért is, hogy őket megkülönböztetett erkölcsi ki-tüntetésben részesítsük akkor, amikdön az első magyar, a Kormányzó Ur Öfömméltósága által alapított hadirokkant jelvényt elnyerték.

Midőn őket a város hivatalos apparátusa részéről is üdvözlöm, egyben felkértem a hadsereg mélyen tisztelt képviselőjét, hogy nekik a jelvényt átadni sziveskedjék.

A nagy hatást kiváltott ünnepi szónoklat elmondása után vitéz Bagossy István őrnagy, helyettes zászlóaljparancnok, a világháború hő katonája, kemény megszezugó hangon hajtotta meg az elismerés és tisztelet zászlaját a város hősei, volt kedves bajtársai előtt a következőképen:

Hadirokkant Bajtársaim!

Ti akiknek feltűzöm ma e jelvényt ezután látható jelét viselitek annak, hogy a világháborúban kötelességeket megtettétek. De kötelességek van még ezen kívül is. Ez pedig az, hogy a Bennetek élő hazaszeretettel, kötelességudást és önfeláldozást a fiatalság lelkebe átültessétek. Arra kérlek Benneteket, hogy ezen kötelességekről meg ne feledkezzetek.

Ti pedig fiatal Bajtársaim, akik a világháborúban nem vettetek részt tiszteljétek a hadirokkantokat, mert az ő vérük a hazáért folyt.

Tanuljatok tőlük hazaszeretettel, kötelességudást és önfeláldozást, hogy ha elérkezik az idő, erős lélekkel vehessetek részt a küzdelemben.

A katonás rövidségű, de elismerésben és intelemben gazdag beszéd ott zsongott a szívekben sokáig s mintha még a civil urak is inerevebben, katonásabban hallgattak volna. A helyettes zászlóalj parancsnok azután Nékám István városi aljegyző segédkezése mellett egyenként kiosztotta a hadirokkant jelvényeket, mindenkiel barátságosan kezelt fogva Beleg férjeik helyett egyenéhány szegény munkásasszony jött el, vitéz Bagossy őrnagy azokkal is katonásan parolázott. A könnyet fakasztó bensőszerű kiosztás után Lapsánszky János városi pénztárnok, a Salgótarjáni Hadirokkant csoportjának elnöke, hadirokkant tartalékos főhadnagy hő társai nevében koszorút helyezett a Hősök szobrára. Az élők nem feledkeztek meg eselést bajtársaikról. Lapsánszky János a következő szavak kíséretében koszorúzta meg a Hősök szobrát:

Magyar Testvéreik!

Amidőn a polgári és katonai hatóságok közbejöttével a nemzet szívünk fölé tűzte a rokkantjelvényt, nem a társadalmi szeparációt szolgálta.

Erkölcsei elismerésben akarja részeseitni a hazáért hozott nagy áldozatokat,

alakanyarították a nevüket és aztán becsusztatta a belső zsebébe. A helyi sajtó révén nem maradhatott titokban a dolog és szélteben hosszabban beszéltek róla. Elek hadnagy ur annak rendje és módja szerint engedélyt kért, hogy beiratkozhassék az egyetemre. Megengedték neki, de áthelyezték az egyik eldugott kis városkába. Rettenetesen bosszantotta ez a nem várt következmény, de annál makacsabb lett az elszántsága. Mit szaporázuk a szót? — lényesen megnyerte a fogadást.

A nagy kávéház külső szobájában az öreg szolgabíró egyedül járta el azt a győzelmi táncot, amit ősei még az ázsiai pusztákról hoztak és azóta ott szunnyadt az emléke minden tompított duhajtsága és dalias férfiasága a kurucivadékek lelkében.

A fővárosi újságok is tele voltak a kettős-doktor honvédhuzárhadnagy esetével és épen nagygyakorlatra készülődtek, amikor az egyik ellenzéki képviselő az országban is szóváltette azt az ellenséges viselkedést, amivel Bécsben el akarták gáncsolni a tanulásban. Igen paprikás hangulatban volt a toronyosapkás hadtestparancsnok is, amikor a járőrbe induló huzárcsapat élén megmutatták neki „azt az istencsúdat”, aki a legjobb katona és jogász is egy személyben. A kegyelmes ur még a messzelátóját is elővette.

— Hát lovagolni tud — dörmögte és ezzel talán el is felejtette volna, ha a felderítéssel fel nem forgatja az egész haditervet, de így megint csak foglal-

kozni kellett vele, mert más lett az elméleti csata eredménye Deér Elek hadnagy ur bravúros jelentése alapján. A tiszti megbeszélésben kénytelen volt ugyan megdicsérni, nem nyíltan csak úgy szavak között, de belülről forrt benne a méreg és kereste az alkalmat, hogy reácsaphasson.

Hosszu sorban ültek a tisztek, huszasztal mellett is alig fértek el. Doktor Deér Elek honvédhuzárhadnagy éppen a kegyelmes ur hátamögött üldögélt néhány közös — huszár barátjával. Csak természetes, hogy a huszár magyarul beszél, akármilyen regimentben is szolgálja a császárt és királyt. Dehát a kegyelmes urnak nem tetszett ez a nagy barátkozás. Kétszer-háromszor is hátrafordult, de nem használt semmit sem. Deér Elek csak mondta tovább az anekdotát. A többiek már érezték a vihar előtti feszültséget és elcsendesedtek. A hadnagy körül az ajkakra fagyott a mosolygás.

— Kikérem magamnak! — csattant fel a kegyelmes ur német szava, hogy itt én előttem nemzetiségi nyelven beszéljenek a tisztek. A szolgálati nyelv a német. Herr Leutnant doktor Deér!

A kuruc ivadék felugrott. Kihuzta magát, előntötte a vér a fejét, megcsikordult a foga, de a vasfegyver megfeszte. Csak állítólag keményen, akkora elszántsággal, amekkorával magyar ur tud hozzátapadni, összeforrni a földjével. A kegyelmes ur hátrafordult és megroppant alatta a szék.

— Haben Sie verstanden?! —

— Igenis, megértettem — nyílt a

hadnagy és ugyancsak magyarul folytatta. Nagyméltósággal alázatosan jelentem, lemondtam a tiszti rangomról.

Előírásosan meghajolt és elment. Még csikorgott a lába alatt a korcsma apró kavicsa, amikor a kegyelmes ur rándított egyet a vállán és utána dörmögte: Rebelleis...

Az öregebbik Deér Elek figyelmesen meghallgatta a fiát és azután megölelte.

— Az én vérem szólalt meg bennem! Tudtam, hogy ez lesz ennek a vége, mert a mi sűrű kuruc vérünk nem tűri a németet... Már beszéltem Sándor bátyáddal, odamész hozzá ügyvédbojtárnak.

Virágos Salgótarján.

Salgótarján megbokrosodott, pardon megvirágosodott. Az első jelző a drága ság nyomán kelt, a második meghatározás élő valóság és egy esztetikailag képzett, romantikus hatásokkal szaturált, körültekintő intellectusnak a valóságba átvitt megnyilatkozása.

Tarján évtizedekig abban a hiedelemben élt, hogy a vas és a szén szakszerű elrendezése és megművelése a belőle fakadó jólét előidézésével eleget tett a természetlől rárólt kötelezettségének. Rohannak a keskenyvágyú szénvonatok Rónától Ináshón át egészen Pálfalva, Etes és Kótyházig. Majd tovább kíváncsított a kis vasut robogása és elment Kistere nyére. Hol áll meg véglegesen az a jövő sejtelmes, megrázkódító perspektívája.

De nem kell aggodalmaskodni. A nőrádi szénmedencék feltárása olyan kezbe került, melyek nyoma nán hirdetik, hogy a szénből fakadó jólét tervszerűen és céltudatosan emelkedik. Ugy van. De nem engedi magát az acélgyár sem. Vele társul az üveggyár, a vasöntőde és a sok ágazatu ipari munka ha mostanában szükösen is, de sok sok ezer ember megélhetési forrása, mely még hosszú ideig nem apad ki. Hiszen maga a szén, Tarján e speciális országserzte híres terméke magából teremti meg a szakemberek seregét, kik között olyan kutató elmék lépnek fel a felfedezés terén, kiknek energiája, szakképzettsége elmegy a csényig. Vizsgálódva kutat messzebb területeken is és az előre kitervelt program nem egyenéhány évre, de évtizedekre ad munkát és a jövőbeni szénkiaknás lehetőségeit alaposan feldolgozza.

Tarján az országosan szükös vasanyag közepette ha néha kissé tengődik is, de határozott készséggel és reménnyel tekint a jövőbe. Mind e nagyiellenőrzési események és várakozások közepette ragyogott, megszinesedett, eleven valósággá vált a „Virágos Tarján.” A szén felete csillogásától a formában és színben tobzódó üveggyári készítményeken át egész a Hirsch vasöntőde remekbe készült kályhák és más ipari cikkeken keresztül kivirult a város és a sétáló szemé gyönyörűséggel telik el, ha a rendőrségi palota felé betér a Tátra-utca, mely valóságos színharmoniai üdvözlő a járókelőket. Ez a része a tarjáni Tátra-utának remek. Ha már nincs a Tátra-ut-

# Beretváspasztila a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja.

figyelmetleni kívánja a haza minden polgárát a hadirokkant társadalommal szemben fenálló kötelezettségekre.

Ez a kötelezettség azonban nemcsak az élők iránt kell, hogy éljen bennünk, hanem meghalt bajtársaink hátramaradt özvegyei és gyermekei iránt is!

A Salgótarjáni Hadirokkantak csoportjának 380 tagja nevében ezen ünnepélyes órában letezem e koszorút a hősi halottak emlékét megőrző szobor talapzatára, mely szobor nekünk az élni akarást és feltámadást hirdeti.

A bányatársulat zenekar Himnuszát alatt imádságra kulcsolták össze a szívek és szállt a szózat összeölelkezett szíve fel a magyarok Istenéhez engesztelést kérve ennek a megkínzott nemzelenek, mert „megbűnhődte már e népu multat s jövődjét.”

Déli fél 1 órakor a róm. kath. olvasóköri helyiségében kiadós, baráti társas ebéd következett, amelyen Horváth László h. polgármester a Kormányzóra, dr. Figus Béla v. főjegyző a hadirokkantakra, Fabinyi József társelnök a m. kir. honvédségre, a polgármesterre, a hivatalok, testületekre, társadalmi egyesületekre és a város polgárságára mondtak lelkesítő felkösztöntöket. Tallian József költői szépségű szavakban méltatta Lapsánszky János ügyv. elnök érdemeit, amire Lapsánszky János válaszul minden kitüntetést, érdemet áthárított a nemesen gondolkozó és minden hadirokkant ügyét szívvel pártfogásukba vevő közhivatalokra, vállalatokra és egyesületekre. És most álljon itt mindnyájunk előtt a világháború salgótarjáni hőseinek tiszteletét, szeretetét és pártfogást érdemlő névsora:

Artmann József, Árvai János, Balgóczy András, Báthly Viktor, Berze István, Beszeda Károly, Bohurát István, Bolyos István, Botos Rezső, Bölcskey Géza, Businszky József, Czidra György, Csala János, Csányi Mihály, Czencz Imre, Csemer Markó Lajos, Dianovszky Béla, Daku Mihály, Bodnár Sándor, Dombi Imre, Dubinyi Lajos, Dudás József, Dupák Sándor János, Egry Endre, Eisenbart Imre, Fabinyi József, Fajd Pál, Faragó Jenő, Farkas Péter, Ferjancz János, Fischer Andor, Forgó Antal, Futó Antal, Gajda János III., Genge István, Gonsznicza István, Gyarmathy Károly, Győre Sándor, Gyura Zoltán, Havrany János, Hámoszky Gyula, Henglár Pál, Hepka János István, Honzig Béla, Horniczky

Adolf, Hricz András, Hulik Lajos, Ikonnyák János, Imre József, Jancsik Ödön, Kanyó József, Kecskés József, Kelemen János, Kimpian Aladár, Kostyal István, Kónig József, Kőrös János, Krenács Lajos, Lantos Péter, Lapsánszky János, Lányi Petruch Károly, Lipták András, Lizsnyánszky Antal, Vitéz Majoros József, Magyar János, Makrai István, Matuska Dániel, Markovics Ábrahám, Mede Menyhért, Mikula János, Mikula István, Molnár János, Molek Mátyás, Nagy Antal, Nagy János 64., Nagy János 74., Nemezs József, Oláh Géza, Omilyák Károly, Osztrovich Ödön, Ozdinyi Károly, Pamurik Sándor, Pinter Ferenc, Policsányi Pál, Ponyi Antal, Ponyi József, Ponyi Sándor, Polesnyik József, Ribár József, Ravasz János, Sándor Rezső, Schifer Armin, Scholtz Dezső, Szedinka József, Szamek Gyula, Szőke László, Sztancsik Barna, Sztankovics János, Sücs János, Tallian József, Tihanyi Sándor, Tóth Gyula, Tóth János, Tóth József, Trágl György Rezső, Turcsik Imre, Vaclavik Tamás, Vincze János, Vincze József, Wolf Mihály, Weisz Ignác, Li-on Gusztáv, Hromada Rezső, Jancsik János.

## Hírek és különféle

**Eljegyzés.** Komáromy Erzsébet és Oravszky Rezső várm. népműv. titkár f. hó. 24-én tartották eljegyzésüket Kazáron.

**Személyi hír.** A szent Ferencrendiek Kapisztrán rendtartományának főnöke P. Frech Ottó Bajáról Salgótarjánba helyezte át, hogy a már előbb érkezett két rendtársával együtt jobban kielégíthessék a Plebaniá Híveinek lelki szükségleteit.

**Személyi hírek:** Fischer Ferenc bányagazgató a pálfalvai kerület vezetője nyári szabadságát megkezdte, melyet a Mátra vadregényes táján tölt el. — Keszthelyi Gyula főmérnök helyettesíti.

**Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó férjem s drága jó apánk elhunytával alkalmával részvételükkel fájdalomukat enyhíteni szivesek voltak, ezúton mond köszönetet a gyászoló Duttó család.

**Polgárista vagy gimnázista** vidéki kisleányt szeptembertől ellátásra vállalt és pótvizsgára előkészít — tanítónő. Cim a kiadóban.

cának a nevéhez kívánczó fenyvese, hát van olyan virágzinharmoniaja, mely a ragyogó júliusi napokban életet, világot, tobzódik fényes, sokszínű színeivel. Kezd kibontakozni teljes építészeti jeles elgondolásban az Egészség ház is, homlokzata, kapubejárata építészeti megalkotásával kitűnően illik bele Tarjánba abba a részbe, mely ujszerűsége, játszótere, a környező hegyek perspektívája, a kilátótorony aljában kifejlő, megtervezésben, kivitelben egyedülálló kert és a majdnem felépítendő lakóházban éri el telőpontját és méltán sorakozik Tarján megyei város nevezetességei közé...

Izléses virágpompa diszben állja a déli és keleti nap tűző sugarait az építészeti szempontból is kiváló rendőrségi palota. A sorsok felett határozó épület gondoskodik arról, hogy a nagy térnek diszére váljék nemcsak architectonicus szempontból, de a homlokzatán szépen elosztott fűtőkövet és virágdisze által is. Az állami adóhivatal minden erejével igyekszik állani a versenyt és ha a homlokzatára került ablakainak kovacsolt vasból készült, színesen festett rácsozatára kerülő virágdiszeihez hozzájárul a homlokzat ujbóli harmonikus kifestése, akkor bátran versenyezhet a tarjáni középületekkel. Erős versenytársra akad a bányakapitányság palotájában, mely szintén beállott a virágos Tarján követői közé, bár csak a homlokzat egyik része diszlik festői, virágos elrendezésben. De ott áll őrt a két pompás jegenyefa és süsög levelei halkan zenélnék az érkély virágainak. A főszolgabírói hivatal sem ékesítheti magát homlokzatszerűleg virágos diszben, de kedves kis előkertjében a virágok színes serege üdvözlő a sétálót. A járásbírói épülete helyzeti viszonyainál fogva egységes képet és tobzódó virágdiszt nem nyújthat, de gondos kezek itt sem lankadnak és ha nem is

szórja a színek orgiáját környezetében, de komoly növénydisze teljes kifejtésekor gyönyörködtetni fogja az arra sétáló közönséget. A várművelő épület a szemünk előtt fejtett a legkedvesebb városi látványosságok közé. Először szerényen rendezkedett, de csakhamar odakerült a faragott kövekből készült ékes kerítés vasrácsaival. Kitűnően gondozott udvara ragyog az elsőrendű, gondosan tartott vörö trosszától. A szépségesen elendezett sok ablaka lakásépületek a hivatalos helyiségekkel együtt ragyognak a tisztaságtól és jól esik a sétáló közönségnek az a kép, melyet e szakszerűen vezetett katonai alakulat gyakorol reá. És virágok a homlokzat ablakaiban, az udvaron s ha ragyog a nap megszépül tőle méginkább a gondosan elrendezett udvar és környéke.

A szemközti pénzügyi épület kissé magába zárkózott. Virágban ott sincs hiány és a kertben pompázik is, de hivatásának s környezetének komor tudatában talán még mosolyogni sem óhajt, a nyíló virágokkal. De a hűsleges virágok mégis mosolyognak, integetnek, nyiladoznak, illatot lehelnek. Virágzemükkel hálsán köszöntgetnek, ha jó friss vizet kapnak és másnap reggelre, egy jól eltöltött álom nélküli csendes út után felébredve kedves szemmel és száruknak kecsesen ingó meghajladozásával köszönik meg a jóleső ígylemet.

Virágos disz árad szerteszéjjel az acélgyár területén is. Némelyik ház homlokzata ragyog az izléssel elrendezett virágpompatól. Kert kert után diszeleg a rózsáktól és a casinó felé vezető uttal szemközti három-négy tisztviselői lakás kertje és udvara, az igazgatósági épület mélyre elhelyezett remek, ragyogó virágos kertjével valóságos látványosság számba megy.

A bányatelep már valamelyest szegényebb virágok pazarságában. Nem is igen van módja rá; amennyiben pedig

**A szent Ferencrendiek** szent József északi plébániájának istentiszteleti sorrendje. Szentmisék: Hétköznapokon reggel 6 és 7 órakor. Vasárnapon és ünnepnapokon 6, 8, az iskolai jászótéren 9 órakor szentbeszéddel és 11 órakor. Litániák: Minden alkalommal este 6 órakor. Litániák vannak: szombaton, vasárnap (szentségkítéssel) kedden (Szt. Antal tiszteletére, szentségkítéssel) s a hónap első péntekje előtti csütörtökön. Gyóntatások: Hétköznapokon reggel 6 órától 8-ig. Vasárnapokon és ünnepnapokon reggel 6 órától egész 11-ig, félóránkénti áldoztatással. Szombaton délután 5 órától s ugyanezen időben az első péntek előtti csütörtökön. Első pénteken egész délelőtt. Salgoban: Minden hó II. vasárnapján van egyelőre szentmise szentbeszéddel d. e. 10 órakor. III. Rendieknek gyűlése minden hó III. vasárnapján van d. u. 4 órai kezdettel.

**Felhívás.** Salgótarján városának szabó iparos mestereit tisztelettel kérem, hogy egy félábu 17 éves teljes hadiárvt tanulókat elhelyezni sziveskedjenek. Szíves értesítést kér: Lapsánszky János Városháza.

**Parcellázási tervet** dolgoztatott ki Veres Zoltánné a városi vendéglőtől kezdődőleg az erdőszélen, a banya sport pálya mellett, az u. n. Gizella térig és onnan a Józsefi felé húzódó területén. Az érdekes és szép tervet Szmolka Mihály mérnök készítette. 92 különféle nagyságú házhely kerülne így értékesítésre a Luby család birtokának ezen részén. A házhelyek iránt — dacára a lehetetlen pénzügyi és bankviszonyoknak — nagy érdeklődés nyilvánul meg. A hely ugy egészségi, mint közelségi szempontból igen jó. Amennyiben a parcellázási terv szerint a házhelyek elkelnék, az új városrész hatalmas területtel növekszik. Az idegen forgalom intézményes biztosítására újabb cím és ok.

**Meghülésnél,** náthaláznál, mandulalobnál, torokgyulladásnál valamint idegfejáldalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít.

**Nézzem körül Budapestén is.** Aki hirdet, annak most is jól megy! Minden kereskedőnek van occasió árúja. Olcsó, jó és mégsem veszik, mert nem tudnak róla. Hirdessen A Munkában!

van érzéke rá egynehány virágkedvelő család készségéből kerülnek a virágok pompái a nézők elé. A Mavart környékén van a legszebb előkertek egyike. Gondos ügyes kezek szorgoskodnak és az eredmény nem marad el. Homlokzati virágdiszben ragyog a tisztviselő otthon épülete és sohasem marad virágdisz nélkül. Már a patak hídja felé és azon túl kevesebb a virágdisz. Ugyan látványosság számba megy az úgynevezett park, melyben száz szál felér liliom virágzott és az egész tájat majdnem költői mabbe öltöztette. Pedig e részén a bányatelepek és környékén van a legtöbb és legszebb élővirág s ha végig sétálnak a Hunyad-utcan ragyog megjelónésüktől a boldog utca.

A város többi részében már kevesebb a virágos disz. A Fő-utcanak az üveggyárral szemközti tisztviselői lakások még állják a versenyt, de már arrébb halkul a virágdisz, míg az ottani szomszédos telepeken jórésztben leginkább csak a cserepekben tengetik életüket a kedves viráglények. Mosolyognak bár a szegények ottan is, gondos kezek éltetik friss vízzel és ujból fel-fellegzenek. De nem eléggé csokolja őket a nap melege és nem fér eléggé hozzájuk a nyári szellő. Friss, üdítő, az égből hulló esőcseppek talán sohasem simogatják őket. Rabok ők. De még így is halásak. Az öntözgető kezet meg-megcsókolják, ha rájuk mosolyognak szeretettel. De szoba és ablakfogságukat nem enyhíti a diszes cserépedény és bizony elég hamar megérkezik az idő, mikor arcuk elhalványodik, virágzemük becsukódik, derekuk hajladozása mindinkább gyengébb, szirmaik hullanak, pártájuk elveszítette fényét és megindul a virágok hullása, temetkezése, hogy a telet átáldva a jövő tavaszkor új színes pompába öltözzenek és hitet, szeretetet, reményt öntsének csüggedő embertársaikba.

**Akinek a gyomra fáj,** bélműködése megrekedt, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehéressárga, annak naponta egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz természetesen az emésztést és jó közérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a **Ferenc József** viz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

**A salgótarjáni ipartestület előljárósága,** f. hó 27-én ülést tartott. Az ülésen a helybeli iparosság vezetői elkeseredett hangon telték szóvá azt a nehéz és elviselhetetlen helyzetet, amely a salgótarjáni iparosságot seín kimélte meg. Az előljáróság elhatározta, hogy legközelebb a helybeli kereskedőkkel együttesen egy demonstratív nagygyűlést tart, amelyen foglalkozni kíván az iparosság súlyos helyzetével s rá akarja terelni az illetékesek figyelmét arra, hogy végre lássák be azt, hogy az iparosság és a kereskedőket a végpusztulás veszélye fenyegeti és mielőtt ez bekövetkezne, segítséget kér. A demonstratív nagygyűlésre meghívja kerületünk országgyűlési képviselőjét és több olyan egyént, akik országos viszonylatban, úgy szintén a törvényhozásban is, mint az iparosság és kereskedők barátai foglalkoznak a kereskedők és iparosság helyzetével. Az előljáróság utasította az ipartestület elnökségét, hogy ezen nagygyűlést készítse elő és együttműködésre kérje fel a helybeli kereskedők vezetőjét.

**Új kolostor épül a Gellérthegyen.** A szent gellérthegyi sziklatemplom-egyesület engedélyt kért arra, hogy a sziklatemplom mellett egy kolostort építhessen. A kolostorba pálosrendi szerzeteseket telepítenének. A kérelem a Közmunkatanács elé került, ahol a legközelebbi ülésen fognak e kérdéssel érdemlegesen foglalkozni.

**Teljesen új típusú kényelmes** Mavart autóbusz indul augusztus 7-én (vasárnap) Lillafüredre. Részvételi díj oda-vissza 10 pengő, amely összeg a jelentkezésnél befizetendő László György sport és fotó szaküzletében.

**Pénzhamisítók elfogása.** F. hó 18-án Miklián József őrhalmi lakos Balassagyarmaton hamis 5 pengőssel akart fizetni. A hamis 5 pengőt azonban felismerték és Mikliánt az ottani rendőrségre kísérték. A rendőrség ezután Mikliánt átadta a nyomozásra illetékes balassagyarmati csendőrség parancsnokságnak. A nyomozás folyamán a csendőrök megállapították, hogy a hamis 5 pengőt Miklián József bogárnármester és Chikány Miklós őrhalmi lakos kovácsmester készítette. A megtartott házkutatás alkalmával a csendőrök Miklián bogárnáműhelyében fából, agyagból és acélból készült kliséket találtak, melyeket a gyanúsítottak maguk készítettek. Találtak ezenkívül nagyobb mennyiségű és a pénzhamisításhoz használható fémeket és szerszámokat is. Gyanúsítottak előadták, hogy f. év május közepe óta foglalkoznak a hamisítással, de ezideig csupán pár darabot hoztak forgalomba. A hamisítókát a bűnjelekkel együtt a budapesti kir. ügyészségnek adták át.

**A földművelésügyi miniszter eltiltotta a lisztfehérítést.** Előző számunkban megemlékeztünk a lisztfehérítés körüli vitákról. Erre vonatkozólag a földművelésügyi miniszter most rendeletet adott ki, melyben a magyar liszt jóhírnevének és az abból készített áru hamisítatlan minőségének biztosítása céljából megtiltotta minden olyan vegyi szer vagy eljárás alkalmazását, mely azokba természetüknek meg nem felelő idegen anyagot juttatnak. Ez a tilalom természetesen a külföldről behozott lisztre, vagy az abban készített termékekre is vonatkozik. A külföldre szállított termékekre az illető államban érvényes jogszabályok irányadók. Ha például az illető országban a liszt fehérítése megengedett, akkor a malom köteles kiszállítás esetén a telepe szerint illetékes hatósági vegyikísérleti állomáson igazolni, hogy az illető vevő vegyi eljárással, vagy vegyszerrel kezelt (fehérített) lisztet rendelt. Köteles továbbá bejelenteni azt is, hogy a kezelést hoi végzik, azonban a vegyszer alkalmazása is a földművelésügyi miniszter engedélyéhez van kötve.

## Falusi este 1932. nyarán.

A nap vörösről váltja a porfelhőbe burkolt házak felett olyan, mintha égne a zsupfedeles álomba merült mindenség. A falu-végi legelőről most tűnt el a gulya és a csorda a nyitott utcák szájában. Ilyenkor szörnyűsége a por. A nagy csendben néhány hazafelé poroszkáló szekér zaja hallatszik és éhes kutyaugatás. Egy faluvégi házikó előtt üldögélek, nagy családi szomorúságok árnyékában. A kerek határ nyitott lapjára lassanként homály borul, a messzenyúló éret buzatáblákra ráült a sötétség, kérdéseket vetve fel a Csendnek: milyen lesz a termés, mikor lesz már hajnal a falu éjszakájában...

Egy utcasarkon kigyulladt Salgótarján szeme ebben a kopott, poros alföld-széli faluban: a Hungária Villamossági Rt. büszke hálózata feszül már itt is. Régi jó időkben vidám aratok dala verte fel a csendet, élt, reménykedett az Élet, ma csend, mindenütt mélységes halgatás. Mintha madara se volna az akáclobos, holdvilágos magyar faluknak. De mégis megfőri a varázslat alatt nyugó csendet egy hang a mezők felől nyújtózkodó uton:

Adj' Isten, István bácsi!

Adj' Isten, öcsém!

Mi ujság István bácsi!

(valami, a faluból elvetődött ember kérdése, aki szerencsét próbált a nagy faluban, ahogy Budapestet nevezik. Szerencse. Hol kíséri ma szerencse a magyar ember lábnyomát. Ez is szegény valahol ott ögylegetett a Baross téren, hogy majd valahová munkába hívják. Ott élt kenyéren hetekig, amíg egy napon gyalog indult neki a 70 km.-nek. Nem nagy ujság lesz, amit most fog hallani.)

Van itt ujság öcsém, szomorú ujság. Egyiknek nincs kenyerre, másiknak zsírja, harmadiknak ruhája. Magam is így vagyok. A bakancsom rossz, a nadrágom nem jó, gyalogolni nem tudok, de mégis mindig mennem kell. Tudod csösz vagyok... Rosszabb ez a purgatóriumnál.

A másiknak tudja Isten hol jár a gondolata, a gyerekeknél talán, akiknek nincs kenyerük, vagy a feleségénél, aki beteg és nem telik patikára. Mint aki irigyené, úgy szólal meg:

Azt mondják, hogy meghótt a Kókai János.

Meg a'. Nyugodjon ott, ahol meghalt.

Azt mondják, nyugodjon ott, ahol meghalt, pedig ott nem nyugodhat.

A sötétségben mintha a meghalt Kókai Jánosok árnyéka bujkálna. Olyan titokzatos félelmes ilyenkor az a falusi este. István bácsi tér legelőbe magához:

Hol van az a komisz kutya, most kaptam, nem barátkozott meg még velem. Nem is jön hozzám, ha hívom. Azt tartja, én nem fogok meg senkit, de engem sem fog meg senki.

Nevetni kellene, de olyan komoly az este, hogy megfőjtja a kedvet, vagy nem is hallja a másikat.

Bizony purgatórium az egész világ. Gyhenna tüzeben vagyunk.

(Hamar megértik a lelkükből kiröpült komorságot.)

Rosszabb ez a purgatóriumnál. (És csend lett újra, halálos nagy csend. Mintha a végítélet fojtaná emberbe, állatba, természetbe a szót. Nagy este volt ez ott falun. Aztán egyszerre a sötétség is világosabb lett. Mintha más emberek, vidámak, kedvtől duzzadók szólnának egymáshoz.)

Gyujtsék kend rá egy pipadohányra István bácsi!

Mire gyujtsak öcsém, nincsen.

Adok én, azért mondom, hogy gyujtsék kend rá. (Gyufaláng. Két nap-égette, keménylű magyar arc. Szípozás. Újabb fény. Az este két megbékélt, elsimult ráncu arc.)

Köszönöm a dohányt öcsém. (Hozzámérzeni a boldogságát. Már filozófiai magasságba emelkedik ez a megbékéltség.) Legalább köphetek erre a purgatóriumos világra. (Szinte vidáman) Bodri; hol vagy? (És mintha ennek az agyongyötört magyarnak, akinek a bakancsa rossz, a nadrágja nem jó, gyalogolni nem tud és mégis mindig mennie kell, nagyobb gondja nem volna, mint a Bodri.)

Szegény kutyát nem hagyják békén a szunyogok. (Tóth Mátys dr.)

## SPORT.

### SSE-SAC 3:1 (1:1).

Bíró: Pataky.

A mindvégig heves iramu mérkőzés kezdetekor mindjárt a SSE szerzi meg a vezetést Viroszták pompás beadásával Márkus helyezte fejse révén. (1:0). A SAC-ot nem kedvelte el a mindjárt az 5. percben elért gól, hanem az iramot fokozva azonnal ellentámadásba megy át s kijátssza a SSE védelmét rákövetkező percben már egyenlítő is Pavlovics góljával. Utána a SAC mindjárt rákapcsol sőt nyomasztó fölénybe kerül, Csalának akad dolga bőven. Több veszélyes labdát véd igazán bravúrosan. A 11. percben a SSE végre felszabadul a nyomás alól, sőt nagy helyzet adódik a SAC kapuja előtt, de Dancsákot leszállson éri a bíró s így nem lett a nagy helyzetből semmi! A 21. percben büntető a SAC ellen. Viroszták áll neki a labdának, de a szépen ívelő labda valamivel a kapu fölé megy. A 24. percben Csalá egy igen éles saroklövésnek ártalmatlanná tételével érdemli meg a közönség tapsait. A 27. percben Jancsi rug a tacsvonatról egy remek labdát a kapu felé. Bombaerős lövése a kapu tetéjére pattan. Ha pár centivel lejjebb megy... védhetetlen. A 29. percben Márkus rug 20 méterről a — kapu mellé, a 32. percben 30 méterről ugyancsak ő — a kapus ölébe. A 40. percben a SAC kapusa a gólvonalon belül öklözi ki a labdát. Szabályos gól lett volna. A bíró nem látta s a határbíró jelzését nem veszi figyelembe. Ezután meg tart a SSE fölényre, Müller a kapu fölé rug, míg az utolsó percben ismét a gólvonalon belül üti ki a SAC kapusa Dancsák lövését. Ismét egy gól lett volna, ha a bíró — miként az előbb is — jobban odafigyelt volna. A határbíró ezuttal is jelezte a gólt, ismét nem vétetett figyelembe.

A második félidőben erős visszacsúszás volt észlelhető a SSE-nél. A 4. percben Viroszták önmagát szöktetve szépen lefut, de senki sem siet segítségére s így a jól kidolgozott labdát az ellenfél védelme kaparintja meg. Ettől kezdve egészen az utolsó percekig jóformán sehhol sincs a SSE. Ugyiszólván az egész félidő a SSE kapuja előtt folyik le. A SAC támadást támadásra vezet! A SSE egy-kétszer fut csak le, de a támadásukat részint a SAC védelme hárítja el, sikeresen, részint a SSE csatárok leszállásban felejtkeznek. A 21. percben Rigó kézzel üti be a labdát a SAC kapujába. A bíró — ezuttal jogosan nem adja meg a gólt. Ismét nagy SAC fölény következik, Csalá igen erősen van foglalkoztatva, sőt egy veszélyes labdát Paskó rug ki szerencsésen a kapuból. A 32. percben a SSE végre felszabadul a nyomás alól, sőt a 16-os vonalról szabadrugáshoz is jut, de eredménytelen. A 40. percben a SSE végre magára talál, szép lefutás után Márkushoz kerül a labda, ki fordulásból küldi a kapura. A kapus kiöklözi, de Rigó gyorsan rástartolva bevágja. (2:1). Az elért eredmény úgy látszik felvillanyozza a sorsában már-már beletörődött SSE-t, mert két perc múlva ismét a SAC kapu előtt kavárog a játék s Rigó hatalmas bombája a kapulécra pattan vissza! Végül a 43. percben Márkus állítja be a végeredményt körülbelül a 16-os tájáról küldött erős lövésével. (3:1).

A SAC nemcsak, hogy egyenrangú ellenfele volt a SSE-nek, de nagyrészt jobb is volt nála. Dicséretet érdemel nemcsak szép játékaért, de fürgeségeért, lelkes, gyors, nem fáradó iramáért is, különösen, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a SAC játékosok hosszú és fáradságos utazás után egyenesen a vonatról leszállva mentek a küzdelembe. A SSE-n határozott hanyatlás mutatkozott, nem tudjuk, hogy a kellő tréning hiányzik-e, vagy más egyéb bajok vannak? Komoly és lelkiismeretes munkára van szüksége, ha jövőre meg akarja tartani az öt megillető helyet az I. osztályban. Vasárnap játékai alapján csupán Csalát, Jancsit és Márkust lehet megdicsérnünk. Feltűnően gyengén játszott a halvesor többi része, főleg Valet nem illett bele az I. csapatba. Müller szintén gyenge volt és a Novoszeleczyt helyettesítő Viroszták is nehezen illeszkedett bele a neki szokatlan helybe. A bíró? A közismerten gyenge északi bírók között is egyike a leggyengébbeknek. Mindkét csapat játékosainak önfegyelmélettel mentte csak meg a mérkőzést az eldurvulástól.

A mérkőzést feltűnően csekély száma közönség látogatta, ami végeredményben nem is csodálatos, mert a tavaszi szezonban mindössze két vagy három mérkőzés volt a SSE pályán s a közönség jóformán már el is szokott attól, hogy Tarján, sőt Magyarország egyik legszebb fekvésű pályáján labdarugó mérkőzések is szoktak lenni.

Zagyvapálfalván f. hó 24-én barátságos mérkőzés volt a PBÜSE és a Sátorajaujhelyi Máv. csapata között 3:2 (1:1) eredménnyel. A játék mindkét csapat részéről tényleg barátságos módon folyt. Le inkább a játék stílus szép formájára törekedtek a játékosok, mint az eredményre. Góllövők a PBÜSE részéről Ossik és Pécskán, S. Máv. részéről Moszka és Punszala volt. A 3-ik vezető gól öngól volt Punszala részéről. — PBÜSE erős tréninget tart, hogy az őszi kampagnében ha lehetséges az eddigi helyzetét javíthasson.

**Felvétel az egri érseki jogakadémiára.** Az egri érseki jogakadémián az 1932—33 tanév I. szemeszterére szülő beiratkozások 1932 szeptember hó 1-én kezdődnek és 11-én végződnek. Beiratkozni azoknak, akik még nem voltak hallgatói az egri jogakadémiának, csak engedéllyel lehet, amelyért írásban kell folyamodni. A felvételi engedélyt kérő folyamodványokat 1932 augusztus hó 15—31. között kell benyújtani a jogakadémia igazgatóságánál. (Eger Lyceum) Szegénysorsu, kiváló szorgalmu, előmeneteli s erkölcsi magaviseletű hallgatók 25%, 50% és 75%-os tandíjmentességben is részesülhetnek. Vagyontalan köz-tisztviselők szabályszerű előmeneteli gyermekei az engedélyezett kontingens erejéig tisztviselői tandíjkezezményt, továbbá minden tekintetben érdemes és rászorult folyamodók a Menza Akadémián ingyenes, illetőleg kedvezményes étkezést nyerhetnek. Tandíj 80 P félévénként. Tandíjmentességért és menzai ellátásért legkésőbb szeptember hó 12-ig kell benyújtani a Jog és Államtudományi Karhoz intézett s kellően indokolt és felszerelt folyamodványokat.

**10 deka pasteurizált** tejszínből készült teavaj 40 fillér, 8 szeletes nagy tábla szerencsi csokoládé 48 fillér, sajtkülönlegességek 10 dekánként 24 fillér a Ligeti csemegekészdesében, a 25-ös bakához, Duda cukrászda mellett.

**Egy külön álló ház,** üzlethelyiséggel a Fő-utcarra, pékkemencével és raktárral Somoskőujfaluban örökaron eladó, vagy június 1-től bérbeadó. Érdeklődni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

**Megkezdődött a selyemgubó bevétele.** A magyar királyi selyemtenyészési felügyelőség raktárai már megkezdtek a selyemgubók bevételeit. Az országban három nagy beváltó állomás, illetőleg raktár van és pedig Tolnán, Győrött és Békéscsabán. A legnagyobb befogadóképességű raktár a békéscsabai, ahol eddig 38.116 kilogramm selyemgubót váltottak be, amiért összesen 36.198 pengőft fizettek ki. A felügyelőség kilogramonként a következő árakat fizeti a selyemgubókért: I. osztályú 1 P. II. osztályú 80 fillér és III. osztályú 10 fillér. A csabai felügyelőség beszámolója szerint a selyemhernyótenyésztés mind nemzetgazdasági, mind pedig szociális szempontból rendkívül nagy jelentőségű, csak kár, hogy nem értékesíthető oly mértékben, mint az kívánatos volna, aminek a valuta korlátozása és a külföldi vámtátarok a főokozói. Abban az esetben, ha a világkereskedelmi élet ismét egyensúlyba kerül és ha a selyemhernyótenyésztést nem hagyjuk parlagon heverni, Magyarország kivitel mértékében igen fontos tényezőként fog szerepelni a selyemgubó.

**Teljes ellátásra vállal** budapesti iskolába járó urileányt Burghardt bányatanácsosné Üllői-ut 102.

## Hirdetmény.

Vb. Schlésinger Sámuel csadügyében a csődleltárba felvett és 981 pengő 40 fillerre becsült üzleti áruk, üzleti berendezés, butorokat a balassagyarmati kir. törvényszék, mint csődbíróság Cs. 967/10/1932. számú végzése folytán a csődbíróság jóváhagyásától függően egy tömegben el fogom adni.

Az ingóságok az adós lakásán bármikor megtekinthetők.

Felhívom a venni szándékozókat, hogy ajánlataikat 1932. augusztus 10-ig hozzám írásban nyújtsák be.

Salgótarján, 1932. július 25-én.

Dr. Gábor Ferenc  
csődtömeggondnok.

Salgótarján m. város polgármesterétől.  
3892/1932. sz.

## Hirdetmény.

Mihez tartás végett az alábbiakat hozom a közönség tudomására.

1) ha valaki (szántóföldön, mezőn dolgozó) a közelében leszálló repülőgépet észlel, erről a leszállás helyének pontos megjelölésével azonnal köteles értesíteni a helybeli rendőrkapitányságot.

2.) A leszálló (kényszerleszállást végző) repülőgép utasaival szemben ugyan udvarias magatartást kell tanusítani, azonban mindaddig, míg a csendőrség, vagy államrendőrség, vagy a Légügyi Hivatal szervei a leszállt repülőgéphez ki nem érkeznek s a további teendőkre nézve utasítást nem adnak, a repülőgép felszállását elősegíteni nem szabad. Természetesen azonban, hogy szerencsétlenség esetében a sérült utasoknak segélyt kell nyújtani és az égő gép eloltásánál segídeni kell.

3.) Légi kikötésre kijelölt helyen kívül leszálló légijárművek vezetője, vagy utasai amennyiben a magukkal hozott iratokat, vagy anyagot meg akarják semmisíteni, vagy el akarják égetni, ebben megakadályozandók.

4.) A rendőri büntető eljárás folyamata fog tétetni az ellen, aki a hatóságok közegek megjelenése előtt önkényesen továbbrepülni szándékozó repülőknél ily irányban akár üzemanyag, akár műszaki javítás révén segédkezet nyújt.

Salgótarján, 1932. július 12.

A polgármester helyett:

Dr. Figus  
főjegyző.

Salgótarján m. város polgármesteri hivatalától  
2242/1932. sz.

## Hirdetmény.

Salgótarján m. város képviselő-testületének 1924. évi 219. kgy. sz. határozata alapján a főiskolai hallgatók segélyalapjára pályázatot hirdetek.

A segély évi összege 244 P. 80 fill. Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy a város képviselőtestületéhez intézett és születési anyakönyvi kivonattal, érettségi bizonyítvánnyal, erkölcsi bizonyítvánnyal és a szülők szegénységi bizonyítványával felszerelt kérvényüket f év augusztus hó 20-ig nyújtsák be.

A későn beérkező kérelmek figyelembe nem vétetnek.

Salgótarján, 1932. július 13.

A polgármester helyett:

dr. Figus Béla s. k.  
főjegyző.

## APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

30 Sz. 31 V.

6. Sz. 7 Cs.

Tenger démona  
Hangos filmdráma.

Kiegészítésül:  
Hangos Variete.

Szünet.

Jön!

Jön!

A KONCERT.  
Fősz.: Olga Csehova.

Kezdete: szerdán, csütörtökön és szombaton este fél 9 vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor